

Čirok uspěje i za sucha

Jakých je 1001 důvodů, proč investovat do čiroku – strategické plodiny pro změnu klimatu? Tato otázka byla ústředním jádrem diskusí na čtvrtém evropském kongresu o čiroku, který se konal 8. a 9. října 2025 v maďarské Budapešti. Na této dvoudenní akci se setkali šlechtitelé, výzkumní pracovníci, producenti a odborníci ze zpracovatelského průmyslu, aby se podělili o zkušenosti, představili nový vývoj a společně utvářeli budoucnost čiroku v Evropě, přičemž inovace a úspěšné příběhy ilustrují dynamiku tohoto rychle se rozvíjejícího odvětví.

Jana Pančíková

Z akce přivezl nové informace o čiroku Ing. Jiří Hermuth, Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, v. v. i., s jeho laskavým svolením přinášíme výběr toho nejzajímavějšího. Kompletní znění naleznete v některém z dalších čísel časopisu Úroda.

Evropský zájem o čirok v posledních letech zřetelně roste. Tlak klimatické změny, epizody sucha a také potřeba rozumně diverzifikovat osevní sled nutí

pro řadu evropských regionů – a nikoli jen do marginálních podmínek, ale i tam, kde jiné plodiny na výkyvech počasí pravidelně ztrácí.

Rozsah pěstování čiroku v číslech

Pohled na čísla potvrzuje, že nejde o okrajový obor. Celosvětově je čirok pátou nejpěstovanější obilninou s produkcí mezi 60 a 70 miliony tun ročně; ve

V praxi čirok slouží jako fytosanitární meziplodina pro biofumigaci půdy, přispívá ke snížení tlaků škůdců, ale uplatňuje se také v potravinářství a pivovarnictví

Foto Jana Pančíková

následované Francií s 50 000 ha a Itálií se 40 000 ha, zatímco Česká republika pěstovala zrna na 300 ha. U pšicinového (silážního) čiroku opět dominovalo Rusko se 100 000 ha, následované Francií s 30 000 ha a Itálií s 25 000 ha; plocha v České republice činila 6300 ha. Pro Ev-

výživě. Zrnové formy si díky vysoké energetické hodnotě a příznivé stravitelnosti upevňují pozici v krmných směsích pro hospodářská zvířata. Zároveň roste význam čiroku v lidské výživě: jako přirozeně bezlepková obilnina nachází využití při výrobě mouky, cereálních směsí či

ním kongresu byly představeny české odrůdy Ruzrok a Rufuss, které mají evropské renomé. V praxi slouží jako fytosanitární meziplodina pro biofumigaci půdy a přispívají ke snížení tlaků škůdců (např.

Jistota pro zemědělce a chovatele

Čirok představuje realistickou a ekonomicky obhajitelnou alternativu kukuřice zejména v podmínkách, kde se projevuje nedostatek vody a vysoký abiotický stres. Díky výrazné odolnosti vůči suchu dokáže udržet produkci i během horkých a srážkově chudých období. Pěstování zrnového čiroku je z hlediska přímých nákladů úsporné, a proto zůstává rentabilní i v regionech, kde jiné plodiny dosahují nízkých či kolísavých výnosů. Současně se opírá o rostoucí poptávku krmivářského i potravinářského průmyslu, což posiluje jeho odbytiště.

Silážní čirok se dynamicky prosazuje v moderních chovech přežvýkavců. Nové materiály typu BMR kombinují vysokou produkci zelené hmoty s dobrou stravitelností, a poskytují tak spolehlivou a kvalitní píci. Ve srovnání se silážní kukuřicí je čirok v období sucha bezpečnější volbou díky efektivnějšímu využití vody a nižšímu pěstelskému riziku. V souhrnu čirok adresuje hlavní výzvy evropského zemědělství – nedostatek vody, tlak na náklady a potřebu diverzifikace osevních sledů – a nabízí dlouhodobě udržitelnou, ekologickou i ekonomickou smysluplnou alternativu ke kukuřici.

projekty na klíč

posklizňové linky

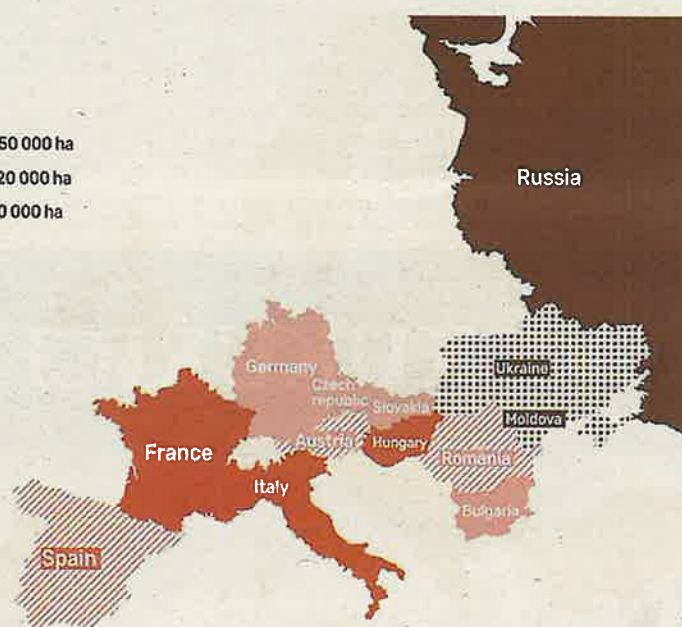
skladovací síla

sušárny a čističky

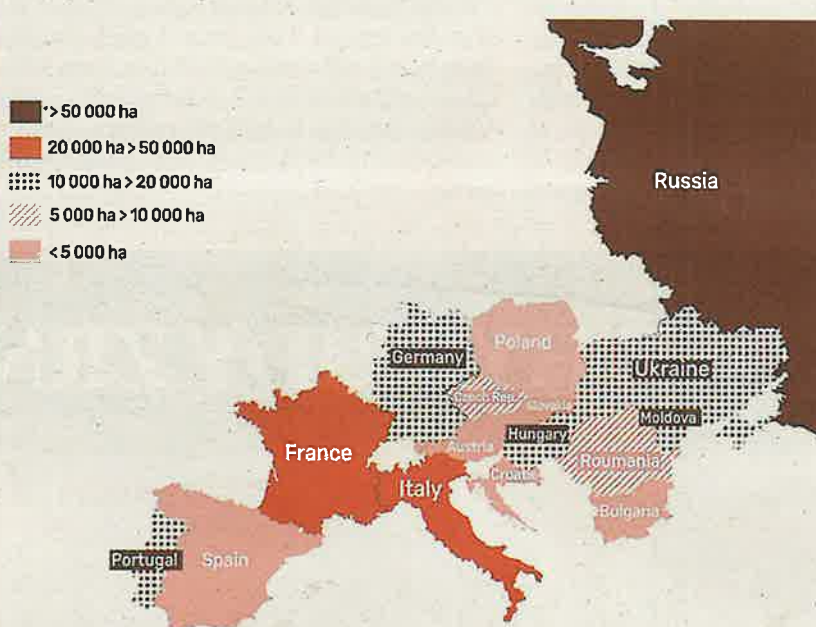
osivářské linky

rekonstrukce

Ing. Filip Klus
+420 606 069 111
sila@bednar.com
bednar-sila.com

Pěstební plocha čiroku na zrna v Evropě v roce 2024

Pěstební plocha čiroku na píci (siláž) v Evropě v roce 2024

farmáře hledat odolnější alternativy ke kukuřici. Čirok do této mezery zapadá téměř ideálně: v horku drží vegetaci déle aktivní, hospodáři šetrně s vodou a pro stabilní produkci mu stačí méně hnojiv i pesticidů. Právě kombinace agronomické jistoty a ekonomické strůžlivosti dělá z čiroku strategickou plodinu

Spojených státech dosáhla sklizeň v sezóně 2023/2024 úrovně 8,2 milionu tun. V Evropě se roční objem pohybuje podle roku mezi 0,5 a 1,1 milionu tun a cílem je tuto kapacitu dále zvyšovat.

Pěstitelské plochy v roce 2024 rozložily síly takto: u zrnového čiroku vedlo Rusko s 59 500 ha,

ropu jsou to důležitá orientační data: ukazují, kde je čirok etablovaný a kde má prostor k urychlenému růstu.

Všestranné využití a česká stopa v inovacích

Čirok se uplatňuje jak ve zpracovatelském průmyslu, tak ve

píci. Krmné hybridy představují kvalitní zdroj biomasy pro bioplynové stanice a v krmné dávce přežvýkavců mohou doplňovat, případně i nahrazovat silážní kukuřici.

Přestože plošné zastoupení čiroku v České republice zatím není velké, tuzemský výzkum není v oboru viditelný. Na letoš-

hraboš), současně však nacházejí uplatnění i v potravinářství a pivovarnictví. Pozornost vzbudila také prezentace hodnotící odolnost 28 odrůd vůči chladu, která je klíčová pro rozšíření pěstování do chladnějších oblastí a pro stabilitu porostů na počátku i konci vegetace.

Čirokovému kongresu se za ČR zúčastnili Marie Lhotská, Jan Štrobach, Marek Podrábský a Jiří Hermuth (zleva)

Foto archiv kongresu

Celosvětově je čirok pátou nejpěstovanější obilninou s produkcí mezi 60 a 70 miliony tun ročně

Foto Jana Pančíková